

ІСТОРІЯ ЗАРАДИ ПРИМИРЕННЯ

ЗАЯВА УЧАСНИКІВ
КРУГЛОГО СТОЛУ
НАУКОВЦІВ ТА ВЧИТЕЛІВ ІСТОРІЇ

14-15 січня 2011 р.

ХРОНІКИ ЖИТТЯ / 2011

- Суспільна акція школярів України «Громадянин 2011»
- «Разом на одній землі. Історія України Багатокультурна»
Освітній симпозіум вчителів історії України, науковців, національних громад України
- Конкурс учнівських пошукових робіт «Слідами історії» на тему: «Україна – новий берег життя. Міграції в історії України»
- «Історія заради порозуміння»
Круглий стіл науковців та вчителів історії України
- Випуск журналу «ДОБА» № 1'2011
- Організаційно-структурні заходи Асоціації «Нова Доба»
- Надходження та фінансові витрати Асоціації Нова Доба у 2011 році

СУСПІЛЬНА АКЦІЯ ШКОЛЯРІВ УКРАЇНИ «ГРОМАДЯНИН 2011»

*Якщо не ми,
то хто?*

*Якщо не зараз,
то коли?*

ГРОМАДЯНИН

*Суспільна акція
школярів України*

Беручи участь у щорічній Акції «Громадянин», учнівські команди з різних регіонів України виявляють актуальні проблеми на рівні навчального закладу (юнацької організації), мікрорайону, села, району, міста тощо і пропонують можливі варіанти їх вирішення.

Презентація кращих проектів відбувається щорічно у м. Київ.

Переможці акції «Громадянин 2011» відвідують Верховну Раду України.

Партнери проекту:

Міністерство освіти і науки України

Центр громадянської освіти м. Калабасас, США

Київський будинок вчителя

Відділ інформаційного забезпечення Верховної Ради України

Адіопередача «Старшокласник» Національного радіо України

СУСПІЛЬНА АКЦІЯ ШКОЛЯРІВ УКРАЇНИ «ГРОМАДЯНИН 2011»

- **Заключний етап Суспільної акції
школярів України «Громадянин 2011»**

Кращі проекти представляло 33
команди з різних регіонів України

13 травня 2011

План проведення заходу

9.00 – 11.00 «Молодь діє у місцевій
громаді» Виставка учнівських суспільних
проектів

Майданчик біля пам'ятника М.Грушевському

11.00 – 12.30 Офіційна частина.
Привітання учасників Акції школярів
України «Громадянин-2011»

Київський будинок учителя, вул. Володимирська, 57

15.00 – 17.00 Екскурсії до Верховної
Ради України

Верховна Рада України, вул. Грушевського, 5

«РАЗОМ НА ОДНІЙ ЗЕМЛІ Історія України Багатокультурна»

Сприяння розвитку нових підходів до історичної освіти у навчальних закладах України.

Партнери проекту:

Європейська асоціація викладачів історії «EUROCLIO»

Європейська комісія

Міжнародна мережа молодіжних історичних конкурсів «EUSTORY»

«РАЗОМ НА ОДНІЙ ЗЕМЛІ Історія України Багатокультурна»

- Пілотний семінар №1
Пілотний семінар №2
**«Практичні можливості реалізації
інтеркультурного підходу в системі
історичної освіти»**

Пілотування навчальних матеріалів
посібника «Разом на одній землі.
Історія України»

17-18 серпня 2011, м. Київ

- Пілотний семінар №3
**Практичні можливості реалізації
інтеркультурного підходу в системі
історичної освіти**

Пілотування навчальних матеріалів
посібника «Разом на одній землі.
Історія України»

3-5 липня 2011, м. Ужгород

- Пілотний семінар №4
**Практичні можливості реалізації
інтеркультурного підходу в системі
історичної освіти**

Пілотування навчальних матеріалів
посібника «Разом на одній землі.
Історія України багатокультурна»

6-8 жовтня 2011, м. Одеса

«РАЗОМ НА ОДНІЙ ЗЕМЛІ Історія України Багатокультурна»

ДОПОВІДІ:

Поліна Вербицька

«Нові підходи до історичної освіти в умовах багатокультурного суспільства. Структура змісту та методичні особливості посібника «Разом на одній землі..»

Євгенія Більченко

«Діалог культур та його специфіка в національній історії»

Дануте Діура, Латвія

Багатокультурність у системі історичної освіти. Досвід Латвії»

Дін Сمارт, Велика Британія

«Викладання багатокультурної історії на прикладі Великої Британії»

Оксана Міхеєва

«І разом назвали його... Місто як перетин культур та цивілізацій в історії України. Методичні та змістові особливості розділу посібника»

Ольга Педан-Слепухіна

«Україна – новий берег Життя. Міграції в історії України. Методичні та змістові особливості розділу посібника»

ДИСКУСІЇ:

«Актуальні питання викладання історії в Україні та країнах Європейського Союзу»

Круглий стіл учасників семінару

Підготовка та видання бюлетеня проекту

«РАЗОМ НА ОДНІЙ ЗЕМЛІ Історія України Багатокультурна»

Щиро вітаємо усіх
наших колеґ, партнерів
із Новорічними
та Різдвяними святами!
Зичимо Вам доброго здоров'я,
усяляких гараздів,
та життєвого оптимізму.

Бюлетень №3 / Грудень 2011

Партнери проекту:

www.euroclio.eu

www.Eustory.org

Проект реалізується за підтримки Європейської комісії в Україні

Всеукраїнська асоціація викладачів історії та суспільних дисциплін «НОВА ДОБА» у 2010–2012 роках у партнерстві із Європейською Асоціацією викладачів історії «EUROCLIO», мережею історичних конкурсів «Eustory» здійснює освітній проект: «БАГАТОКУЛЬТУРНА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ»

Головними завданнями проекту є розробка навчально-методичних матеріалів з метою інтеграції історії різних національних громад України у загальну систему історичної освіти, проведення навчальних семінарів для педагогів та студентів педагогічних університетів, виховних заходів для молоді.

РАЗОМ НА ОДНІЙ ЗЕМЛІ. ІСТОРІЯ УКРАЇНИ БАГАТОКУЛЬТУРНА

Впродовж 2010–2011 років членами авторського колективу вчителів і науковців України велася робота по підготовці навчального посібника для учнів старших класів загальноосвітніх навчальних закладів «Разом на одній землі. Історія України багатокультурна», який вийде у світ на початку 2012 року. У цьому інформаційному бюлетені маємо прискримість ознайомити вас із змістовою структурою та головними особливостями видання.

ЗМІСТ ПОСІБНИКА

розділ 1. УКРАЇНА – НОВИЙ БЕРЕГ ЖИТТЯ. МІГРАЦІЯ В ІСТОРІЇ УКРАЇНИ
1.1. На перехресті шляхів. Які народи і з яких причин в давнину обрали українські землі для проживання?
1.2. «Ти, що прийшли із-за моря»: греки в Україні. Що нового в українську культуру принесли греки? Що допомагало грекам України упродовж XIX–XX століть зберігати свою етнічну особливість?
1.3. Заселення неохочених теренів: німецьке освоєння України. Яким був внесок німецьких переселенців в економічне і культурно-освітнє життя України?
1.4. Позбавлені батьківщини. Депортація кримських татар. Як вплинула депортація кримських татар з території Криму у 1944 році на долю татарського народу та його сучасні стосунки з іншими мешканцями Криму?
1.5. Кордон, що розділив життя: обмін населенням поміж Україною і Польщею. Як вплинула повоєнна зміна кордону між УРСР та Польщею на долю населення прикордонних територій?
1.6. Мандрівний народ: роми на українських теренах. Як історія і традиційний кочовий спосіб життя ромів вплинули на їх інтеграцію в сучасне українське суспільство?
1.7. Міграційна політика уряду СРСР. Як впливала радянська міграційна політика на ідентичність та цінності мешканців України?

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ПРОЦЕСУ СТВОРЕННЯ МАТЕРІАЛІВ ПОСІБНИКА:

- ◆ Проблемно-тематичний (розкриття проблем полікультурності в історії України через певну тему);
- ◆ Багатоаспективний (бачення історичних подій з позиції різних суб'єктів та різної історичної інтерпретації);
- ◆ Багатоаспектний (різні виміри історії: етносоціальний, політичний, культурний, релігійний, гендерний тощо);
- ◆ Інтеркультурний (формування ціннісного ставлення учнів до способу життя, культури і традицій різних етноконфесійних спільнот, субкультур тощо; готовності та мотивації до конструктивного міжкультурного діалогу).

«РАЗОМ НА ОДНІЙ ЗЕМЛІ. ІСТОРІЯ УКРАЇНИ БАГАТОКУЛЬТУРНА»

Змістові та методичні особливості навчального посібника

◆ Кожен із розділів посібника «Разом на одній землі. Історія України багатокультурна» складається із окремих параграфів, складовими яких є основні поняття та ідеї, історичні джерела та завдання до них; інформаційні, історичні, біографічні довідки. Проблематика кожного із параграфів того чи іншого розділу актуалізується через ключове запитання.

◆ У посібнику відсутній традиційний авторський текст, водночас шляхом конструювання та аналізу різних історичних джерел зберігається чітка сюжетна лінія. У таких умовах викладу історичного матеріалу основний наголос здійснено на методичному апараті – запитаннях та завданнях до історичних джерел. На основі їх критичного аналізу учні мають змогу визначити власне ставлення до певної історичної проблеми.

◆ Багатокультурність у посібнику не обмежується лише поліетнічністю, значна увага приділяється дослідженню релігійних, мовних, гендерних, регіональних та інших соціальних особливостей українського суспільства.

◆ Головний акцент викладу здійснено на позитивних прикладах міжкультурної взаємодії, попри те міжетнічні конфлікти, непорозуміння на релігійному ґрунті та інші гострі питання історії і займають у посібнику далеко не другорядне місце.

◆ В основу педагогічної складової посібника покладено розвиток у юної особистості критичного мислення, допитливості, творчості, історичної уваги, емпатії. У цьому контексті особлива увага приділена методіці обговорення дискусійних питань.

Матеріали посібника можуть бути використані як цілісний сюжет для проведення окремих уроків з курсу історії України; фрагмент уроку для поглибленого вивчення окремої теми; організаційна форма (для проведення дискусії, обговорення тощо); базовий матеріал для факультативного курсу; спецкурс для суспільно-гуманітарних класів; форма організації позакласної роботи (історичні гуртки, клуби, конференції тощо).

Бюлетень №3 / Грудень 2011

1.8. Сьогодення і старі проблеми: трудова міграція з України. Яким чином сучасні трудові еміграції впливають на економічний та соціальний розвиток України?
1.9. Нові українці чи нові проблеми? Сучасні іммігранти в Україні. Яким чином сучасна імміграція впливає на різні сфери суспільного життя в Україні?
розділ 2. ІРАЗОМ НАЗВАЛИ ЙОГО... МІСТО ЯК ПЕРЕТИН КУЛЬТУР ТА ЦИВІЛІЗАЦІЙ В ІСТОРІЇ УКРАЇНИ
2.1. Стольне місто Київ: між Заходом і Сходом. Завдяки чому столиця України місто Київ є містом міжкультурного діалогу?
2.2. Центральноєвропейське місто Львів: магдебурзьке право та поліетнічна громада. Яким чином магдебурзьке право сприяло формуванню багатокультурної спільноти у Львові?
2.3. Миколаїв: поліетнічне місто як спільний дім. Яким був етнічний склад населення Миколаєва і якими чинниками він був зумовлений? Яким чином поліетнічність Миколаєва спричинила розвиток міста?
2.4. Одеса: перлина біля моря. Як сформувався феномен полікультурної, багатонаціональної Одеси?
2.5. Чернівці: полікультурна мозаїка. У чому полягає багатокультурний характер міста Чернівці і феномен толерантності різних культур?
2.6. Донецьк: від робітничого селища до багатокультурного мегаполіса. Як змінюється простір і громада міста під впливом економічних та політичних чинників?
розділ 3. ОДНА ВУЛИЦЯ — ДВА ХРАМИ. РЕЛІГІЙНЕ БАГАТОМАНІТТЯ В ІСТОРІЇ УКРАЇНИ
3.1. На зламі XIX–XX століть. Традиції поліконфесійності на українських землях. Яку роль у житті суспільства відігравала релігія? Хто та в який спосіб намагався змінити роль церкви?
3.2. Між двома війнами. Антирелігійна політика в УРСР та утиски православних у міжвоєнній Польщі. Чому 20–30 роки XX століття виявилися драматичними для церкви та релігійних конфесій?
3.3. Християнські церкви та релігійне життя в Україні під час та після Другої світової війни. Чому в роки Другої світової війни церква привернула особливу увагу влади? Як змінилося її становище?
3.4. Від воєнничого атеїзму до поліконфесійного суспільства. Релігійне життя в Україні в другій половині XX — на початку XXI століть. Як можна запобігти конфліктам на релігійному ґрунті в поліконфесійному суспільстві?
розділ 4. ЯК МИ ЖИЛИ РАЗОМ. СПІВІСНУВАННЯ (ПОВАГА, ДРУЖБА ТА КОНФЛІКТИ) В ІСТОРІЇ УКРАЇНИ
3.1. Як ми жили разом. Радість жити разом. (позитивна сторона життя, спільна взаємодія). Чому життя в поліетнічному середовищі — балансування між співпрацею і конфліктами?
3.2. Чужого горя не буває: людський вибір під час Голокосту і Пораймосу. Чим обумовлений вибір людини в умовах реалізації політики нацизму?
3.3. Волинська трагедія. Дві правди. Чому стала можливою Волинська трагедія і які її уроки для сучасних українсько-польських стосунків?
3.4. «І поки живе мова — житиме й народ». Яку роль у багатоетнічному суспільстві відіграє мова?
3.5. Як ми живемо. Що об'єднує національні групи сучасної України? Чому Україна залишається рідною домівкою для багатьох етносів?

Бюлетень №3 / Грудень 2011

КОНКУРС УЧНІВСЬКИХ ПОШУКОВИХ РОБІТ «СЛІДАМИ ІСТОРІЇ» НА ТЕМУ: «УКРАЇНА – НОВИЙ БЕРЕГ ЖИТТЯ. МІГРАЦІЇ В ІСТОРІЇ УКРАЇНИ»

Проведення у 2010 - 2011 рр
восьмого Всеукраїнського
конкурсу
учнівських пошукових робіт
«Слідами історії»
на тему:
«Україна – новий берег життя.
Міграції в історії України»

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Партнери проекту:

Європейська асоціація викладачів
історії «EUROCLIO»

Європейська комісія

Міжнародна мережа молодіжних
історичних конкурсів «EUSTORY»

**НОВА
ДОБА**

«УКРАЇНА – НОВИЙ БЕРЕГ ЖИТТЯ. МІГРАЦІЇ В ІСТОРІЇ УКРАЇНИ»

- **Фінал восьмого Всеукраїнського конкурсу учнівських пошукових робіт**

У рамках цього річного конкурсу учні з різних регіонів України досліджували як минуле допомагало формувати різні ідентичності, спільні культури, цінності; формували в собі толерантне ставлення до багатокультурності та різноманітності. Відповідно це дає можливість представникам різних етносів та релігійних вірувань ідентифікувати себе із українською політичною нацією, сприяє розвитку громадянського суспільства.

У фіналі заході взяли участь переможці конкурсу – школярі із різних регіонів України, вчителі консультанти, а також запрошені гості – представники Міністерства освіти і науки України, Академії педагогічних наук України, Національної академії наук інших державних та громадських організацій України.

8 квітня 2011, Київський будинок вчителя

«УКРАЇНА – НОВИЙ БЕРЕГ ЖИТТЯ. МІГРАЦІЇ В ІСТОРІЇ УКРАЇНИ»

ПЕРЕМОЖЦІ КОНКУРСУ

«Міграція народів і міжнаціональні відносини в Криму: історія і сучасність»

ЗОШ № 2 м. Джанкой, АР Крим

«Міграція: долі і життя людей»

Журавлівська ЗОШ, Тульчинський р-н Вінницька обл.

«Україна – новий берег життя. Міграції в історії Забродівської сільської ради»

НВК – ЗОШ садок с.Заброди, Ратнівський р-н, Волинська обл.

«Католики Дніпропетровщини: сучасний погляд»

ЗОШ № 128 м. Дніпропетровськ

«Міграційні процеси у Донецькій області у 1945-1950 рр. та їх вплив на сучасну ситуацію у м.Новгородівка та національний склад його населення»

Новгородівська СЗШ №7 Донецька обл.

«Шлях до Дзегестова»

ЗОШ смт Гродівка, Донецька обл.

«Вірмени України – український народ »

ЗОШ №9 м. Дружківка, Донецька обл.

«Багатоетнічний Донбас. Комфортно жити разом»

Ліцей № 12 м. Донецьк

«Архітектурна спадщина польських та німецьких колоністів у Радомишлі»

Радомишльська гімназія Житомирська обл.

«Історія чехів на Житомирщині»

Ліцей №25 ім.Щорса м.Житомир

«Волинські німці в нашій країні»

Житомирський обласний педагогічний ліцей

«Спільнота чехів на Волині»

Житомирський обласний педагогічний ліцей

«Костел – новий берег життя»

Житомирський обласний педагогічний ліцей

«Історія родини Шоп'як Степана Васильовича та Софії Костянтинівни, переселених восени 1945 року із території Польщі в Українську РСР»

Рогатинська ЗОШ №2 Івано-Франківська обл.

«Корейці на Київщині »

Гімназія східних мов № 1, м. Київ

«Їм підкорилася Європа »

Новопразький НВК Олександріївський р-н
Кіровоградська обл.

«Пам'ятаємо про минуле, думаємо про майбутнє»

НК Стрілківська школа-інтернат

Старосамбірський р-н Львівська обл.

Миколаїв – новий берег життя для вірмен

Миколаївський ліцей «Педагог»

«Німці евангелісти – лютерани в Одесі та їх внесок в розвиток міста»

Одеська гімназія №4 м. Одеса

Відгомін операції «Вісла» в долях жителів с. Кретівці
Кретівська ЗОШ Збаразький р-н Тернопільська обл.

«Ми у вирій летіли не з своєї волі, не бажаємо нікому ми такої долі»

Козівська ЗОШ №1 Тернопільська обл.

Переселенці села Олександріївка Олександріївська
ЗОШ Валківський р-н

Харківська обл.

«Ківшарівка – берег нового життя. Історія в'єтнамської громади в селищі Ківшарівка Харківської області»

Куп'янська вечірня (змінна) школа Харківська обл.

«Новий берег життя для переселенців-білорусів – село Волохів Яр»

НВК с.Волохів Яр

Чугуївський р-н Харківська обл.

«Міграції в історії села Абрикосівка»

Абрикосівська ЗОШ Цюрупинський р-н

Херсонська обл.

«Кримські татари. Депортація і життя: «і серце моє навпіл поділось...» Новотроїцька гімназія Херсонська обл.

Міграція населення в межах селищної ради Асканія-Нова»

ЗОШ с.Асканія-Нова Чаплинський р-н

Херсонська обл.

«Виховання толерантності шляхом вивчення історії рідного краю»

Новотроїцька гімназія та ЗОШ №1 Херсонська обл.

«Історико-архітектурні пам'ятки села Гвардійське»

Гвардійський НВК Хмельницька обл.

«Новий берег життя (Дослідження історії затоплених сіл Чигинщини)»

Чигиринський НВК ДНЗ-СШ №2 Черкаська обл.

«Дороги крізь віки (Міграційні процеси в історії Чернівців) »

ЗОШ №4, І м. Чернівці

«ІСТОРІЯ ЗАРАДИ ПОРОЗУМІННЯ» КРУГЛИЙ СТИЛУ НАУКОВЦІВ ТА ВЧИТЕЛІВ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

**ІСТОРІЯ
ЗАРАДИ
ПРИМИРЕННЯ**

ЗАЯВА УЧАСНИКІВ
КРУГЛОГО СТОЛУ
НАУКОВЦІВ ТА ВЧИТЕЛІВ ІСТОРІЇ

14-15 січня 2011 р.

14-15 січня 2011 року
м. Львів

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Партнери проекту:

Український Католицький Університет
Програми дослідження сучасної історії
та культури України ім. Петра Яцика
Європейська комісія

**НОВА
ДОБА**

«Історія заради примирення»

заява учасників зустрічі українських істориків

м.Львів, 14-15 січня 2011 р.

Минуле України позначене винятковим багатством історичного досвіду, в якому є як світлі, так і трагічні сторінки. Відтак, це багатство може слугувати як засобом для примирення та суспільної консолідації, так і матеріалом для ескалації політичних конфліктів.

На жаль, у останні роки в Україні спостерігається тривожна тенденція до перетворення історії на арену політичних боїв. Українські політики застосовують історичну пам'ять передусім як інструмент для мобілізації свого політичного електорату, поглиблюючи розколи і в без того вже поділеному та дестабілізованому суспільстві.

Ми, історики-дослідники і вчителі історії, хочемо запропонувати іншу модель – модель історичного примирення. Ця модель здомінувала в повоєнній Європі і значною мірою спричинилася до утворення Європейського Союзу. Пропагуючи і пропонуючи цю модель, ми свідомо працюємо на інтеграцію України у спільний європейський простір.

Ми не можемо віддати ані наше минуле, ані наше майбутнє тільки в руки політиків. Вважаємо, що у справі історичного примирення важливу, якщо не вирішальну роль, мають відігравати суспільні ініціативи знизу. Заради цього ми готові прикласти організаційні й інтелектуальні зусилля. У кожного з нас є свій досвід перемог, здобутків і міжнародного визнання – а значить, нам є що і з ким об'єднувати.

Відповідно до цього, ми, нижчепідписані, проголошуємо створення «Історичної ініціативи».

«Історична ініціатива» є добровільним рухом істориків-науковців та вчителів історії, які готові до реалізації європейських демократичних принципів у системі історичної освіти України.

«Історична ініціатива» виступає за публічний простір для відкритих дискусій навколо історії, в основі яких – прагнення до порозуміння.

«Історична ініціатива» відкрита до діалогу та співпраці із професійними істориками, педагогами, ЗМІ, усіма активними та відповідальними громадянами України задля консолідуючої співпраці.

«Історична ініціатива» є майстернею для створення, у співпраці з фаховими істориками та вчителями з сусідніх європейських країн, альтернативних концепцій, навчальних програм та програм викладання історії, що працюють на консолідацію суспільства.

Ми свідомі того, що в жодному разі ми не повинні оминати болючі та контроверсійні питання історичного минулого. Але ми рівно ж усвідомлюємо, що лише відкрита дискусія навколо цих питань допоможе нам подолати наші болісні сторінки минувшини заради нашого спільного майбутнього.

«ІСТОРІЯ ЗАРАДИ ПОРОЗУМІННЯ»

УЧАСНИКИ:

Антіпова Світлана, м. Дніпродзержинськ
Барвінська Поліна, м. Одеса
Баханов Костянтин, м. Бердянськ
Баханова Світлана, м. Бердянськ
Бекірова Гульнара, м. Сімферополь
Вербицька Поліна, м. Львів
Герасим Наталя, м. Чернівці
Грицак Ярослав, м. Львів
Зашкільняк Леонід, м. Львів
Кендзьор Петро, м. Львів
Кісь Оксана, м. Львів
Козорог Олександра, м. Дніпродзержинськ
Кравченко Володимир, м. Харків
Кульчицький Станіслав, м. Київ
Мисан Віктор, м. Рівне
Мудрий Мар'ян, м. Львів
Павлишин Олег, м. Львів
Педан-Слепухіна Ольга, м. Львів
Підкова Ігор, м. Львів
Пришляк Володимир, м. Луцьк
Сінкевич Євген, м. Херсон
Теміров Юрій, м. Донецьк
Темірова Надія, м. Донецьк
Турченко Федір, м. Запоріжжя
Хмарський Вадим, м. Одеса
Яковенко Наталя, м. Київ

Ярослав Грицак ХТО ТАКІ УКРАЇНЦІ І ЧОГО ВОНИ ХОЧУТЬ?

Кожен чи кожна з нас хоче бути більшим, аніж є насправді. Не варто за це нас засуджувати. Якби ми вдовольнялися тим, ким ми вже є, наше життя було б нудним, нецікавим і бідним як матеріальній, так і духовній сфері. А найкращий спосіб ставати «більшим» — це міряться силою з тими, хто вже є великими.

Назва цієї статті однойменна із назвою книжки «Хто такі українці і чого вони хочуть?» Михайла Грушевського. Питання на кшталт: «Куди рухається світ?», «Хто такі українці і чого вони хочуть?» належать до так званих великих питань, які не мають і не можуть мати однозначної відповіді. Для прикладу, упродовж ХХ століття такими питаннями у Східній Європі були селянське та єврейське. Сталін намагався вирішити селянське питання, загнавши усіх селян у колгоспи, а для Гітлера остаточним вирішенням єврейського питання був Голокост. Обидва розв'язки були абсолютними й привели до загибелі мільйонів людей. Однак проблема сама по собі не зникла, вона набрала іншої форми: що робити із землею після падіння комунізму чи як досягти миру на Близькому Сході?

Тому, насамперед, будемо свідомі того, що на наше питання «Хто такі українці і чого вони хочуть?» немає і не може бути абсолютної відповіді. З іншого боку, відповідей може бути відразу декілька, залежно від того, хто, де, кому і з якою метою ставить це питання чи відповідає на нього. Якщо б ми проаналізували ці відповіді, то дістали б цілий спектр різноманітних трактувань. На одному його полюсі будуть відповіді із негативним значенням, щось на кшталт того, що українців взагалі не існує, що все це злісна вигадка поляків, євреїв, німців, радянських комуністів, а від останнього часу — ще й ліберального Заходу. На іншому — знайдемо відповідь, що українці є найстарішим індоевропейським народом, що походить із часів Трипілля, і який має побудувати нову імперію зі столицею у Києві. Хоча час до часу ті чи інші політики годують нас подібними відповідями, дозвольте на цих питаннях не зупинятися — їх можна трактувати хіба що з гумором. І ніхто не зробив це так добре, як Остап Вишня у своїх лекціях «Дещо з українознавства», одну з яких він написав «Спеціально для русотяпів», а другу «Для щирих українців».

Українці, як показує соціологія, є досить обережним народом. Вони рідко вибирають ту чи іншу крайність. Вони тяжіють до відповідей, що лежать десь посередині між двома протилежними полюсами. Їхній вибір і буде відповіддю. Бо ми є те, що ми вибираємо. Або, послуговуючись науковою лексикою: наші ідентичності мають дискурсивний характер. Вони постають з дискурсів — того, що нас вчать у школі, говорять по радіо чи телебаченні, що ми читаємо в газетах чи Інтернеті — і того, що викликає у нас найбільший відгук чи найкраще резонує.

Завдання цієї статті — не дати Вам готову відповідь, а допомогти з її вибором. Проте, так само як не може бути абсолютної відповіді, не може бути легкого вибору. Складність вибору витікає зі складності питання.

Його перша складність — проблема означення. Щоб порівнювати між собою апельсини і яблука, треба визначити, чим є фрукти. Відповідно, щоб обговорювати серйозно, хто є українцями, а хто ні, варто домовитися, що таке нація. Якщо ми серйозно трактуємо це питання, то мова йде про контури української нації.

Я свідомий того, що уже саме слово «нація» викликає у багатьох роздратування: нація викликає асоціації з агресивним націоналізмом чи нацизмом. Багато воліє радше говорити про «народ», аніж про «націю». Але, боюся, у нас немає іншого вибору: думаймо про націю не як про плід людиноненависницьких ідеологій, а радше як про нейтральну політичну категорію. Ту універсальну категорію, яка впродовж останніх ста років стала центральною у сучасній геополітиці. Ніхто не говорить про «Організацію об'єднаних народів», зате всі говорять про «Організацію об'єднаних націй».

«ОРГАНІЗАЦІЙНО-СТРУКТУРНІ ПРОЕКТИ АСОЦІАЦІЇ НОВА ДОБА»

- Річна науково-практична конференція асоціації «Нова Доба» на тему: «Формування громадянських цінностей учнівської молоді засобами суспільних дисциплін»

14-15 січня 2011

Київський міський будинок вчителя

- Засідання правління асоціації «Нова Доба»

Хід реалізації та визначення напрямків діяльності асоціації

Впродовж року

- Робота із обласними представництвами асоціації «Нова Доба»

Впродовж року

- Підготовка нового дизайну та редакції веб-сторінки Асоціації «Нова Доба»

www.novadoba.org.ua

Впродовж року

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ ЗА 2011 РІК

ДОХОДИ 2011	Сума, тис. грн
Залишок з 2010	12,4
Міжнародний фонд «Відродження»	113,0
Представництво Європейської комісії	
Посольство Нідерландів	
Пасивні доходи	0,4
ВСЬОГО:	125,8
ВИТРАТИ 2011	Сума, тис. грн
Експерти, Автори матеріалів, Тренери та Доповідачі семінарів і конференцій	29,6
Відрахування до бюджету	19,7
Послуги зв'язку (телефон, інтернет)	1,4
Відрядження	11,4
Канцтовари та устаткування	25,77
Видавництво та поліграфія	1,0
Підтримка сайту	0,9
Витрати на організацію заходів (конференцій, семінарів)	21,83
Послуги банку	1,4
Адміністративні витрати	
Відрахування до бюджету	
ВСЬОГО:	113,0
Залишок	12,8